

KLASICKÁ HUDBA, JAZZ A WORLD MUSIC / LEDEN 2013 / 34 Kč / 2,26 € / 68 SK

HARMONIE

Magdalena Kožená Mám ještě čas

20 let harmonie a disharmonie HARMONIE

Topi Lehtipuu – Tenorista s praxí rockera, učitele a dabéra

Zpívající ruce a hudba pro oči

O budoucnosti českého jazzu

Poslední rozhovor s Vojtěchem Hueberem

TIP
EDITOR

Talichovo kvarteto – Debussy, Ravel

9 771210 808007 01

Dvě desetiletí Magdaleny Kožené

Petr Veber

Mezzosopranistka Magdalena Kožená se od svého východiska, jímž je stará hudba, vydala během více než patnáctileté úspěšné kariéry už různými směry, ale neustále se k němu vrací a vracet bude.

V podstatě každý rok jí vychází album, spolupracuje s nejlepšími interprety mezinárodní hudební scény, jako operní sólistka i protagonistka písňových recitálů a koncertů s barokními soubory střídá prestižní světová pódia. Vysloužila si v cizině nejedno ocenění, dokonce i označení „Bond-girl operního světa“, ale na slávu hledí civilně a ponechává své soukromí přiměřeně stranou pozornosti. V oblasti klasické hudby je v současnosti nesporně nejznámější českou umělkyní. Jako taková je s mimořádným očekáváním a ohlasem pravidelně vítána ve vlasti, tím spíše, že už několik let trvale žije v Berlíně. Koncerty v Čechách a na Moravě zařazuje do svého kalendáře pravidelně a zůstává tím sympatická. Zpívá veřejně už dvě desetiletí, celou polovinu dosavadního života. O jubileích (v květnu oslaví čtyřicátiny), bilancování i výhledech, o svém povolání, které ještě stále považuje za krásné a které jí baví, ale také o někdejší bezstarostné uvolněnosti a rostoucí zátěži nároků a očekávání hovořila s HARMONIÍ pár týdnů před vánočními svátky nedaleko svého berlínského bydliště. Přijela na kole, i přes tíži pracovního rozvrhu a mateřských závazků usměvavá – a okolní hosty v kavárně, pokud ji snad nepoznali, určitě zaujala. Cizí řeči a svým sytým zbarveným hlasem.

Jste to ještě aspoň trochu vy, ta studentka, která v první polovině devadesátých let, skoro před dvaceti lety, začínala veřejně vystupovat? Nebo už se vše změnilo tolik, že tuhle dobu ve vaší paměti definitivně pohltil čas? Asi každý člověk má pocit, že spíš stárnou všichni okolo a že jen on sám je pořád stejný, a nechápe, že by se mu taky mohlo přihodit, že je už starší. Ano, bude mi čtyřicet a dívám se... Nezdá se mi, že by to, o čem hovoříte, mohlo být už tolik let. Až na vlastních dětech se teprve opravdu pozná, jak čas běží – a že běží rychle...

Bylo rozhodujícím okamžikem na začátku vaší dráhy vítězství v soutěži v Salcburku v roce 1995? V té době to byl pro mě samozřejmě velký zážitek, velké překvapení... Vnímám soutěž jako jeden ze silných momentů ve své kariéře – emocionálně, i co se týče nabytého sebevědomí. Víte, zrovna to jsem neměla vrozené. A faktem je, že komunistickou výchovou takové stránky osobnosti nebyly moc podporovány. Spíš nám ve škole říkali, že naše zpívání není ještě dobré, že s tím není ještě vhodné někam chodit. S touto spíše negativní výchovou se ostatně potýkám celý život. I proto byla salcburská soutěž pro mě tak důležitá. Jestli odstartovala mou kariéru, si nejsem úplně jistá, ale upoutala na mě pozornost. Potom už bylo jednodušší sehnat sponzora na bachovskou desku, která byla tak důležitá. Dostala jsem také angažmá ve Vídni, které ale v dnešní době zpětně nevnímám až tak pozitivně. Ve Vídni jsem měla dost problémů a nebyla jsem tam moc spokojena. Ale ve vnímání českého publika samozřejmě sehrála Vídeň velkou roli – mám na mysli skutečnost, že jsem se dostala do zahraničí...

Dodalo vám vítězství větší odvahu? Jak víte, zpívala jsem s českými ansámblly hodně barokní hudbu. Salcburk byl pro mě signálem, že mohu překročit její hranice.

Kdo vám dal nejvíc z velkých hudebních osobností, s nimiž jste se v devadesátých letech v Evropě postupně setkávala? Na začátku jsem vlastně postupně potkala všechny významné barokní guru. První byl Marc Minkowski, potom jsem se setkala s Johnem Eliotem Gardinerem, to bylo pro mě po hudební stránce obrovskou školou. A Nikolaus Harnoncourt... Všichni velikáni. I Reinhard Goebel, moc zajímavá osobnost, hodně toho ví zejména po teoretické stránce, má doma obrovský archiv. Na barokní hudbě mně ale někdy přijde legrační, jak jsou tito průkopníci a znalci sečtělí a zanícení a jak má každý v důsledku mnohdy úplně jiný názor. Bylo zajímavé si jejich přístupy a názory porovnávat, srovnávat si vše v hlavě. Někdy se mi po té době stýská, až melancholicky. Začínala jsem být známá, ale ještě nebyly okolnosti tak seriózní, byla jsem pořád takzvaný talent, co se může, ale také nemusí vyvinout dál. A mohla jsem v té době opravdu dělat muziku. Nemuselo

se to všechno tak úžasně nacvičit. Sešli se skvělí muzikanti schopní dát se dohromady a do určité míry improvizovat a výsledkem byla živá hudba, kde nešlo o detailní perfekcionismus. Tyhle časy mi chybí. Jen moje spolupráce se souborem Private Musicke, v němž se pokaždé objevili trochu jiní hudebníci, byla jakoby trochu návratem k takovým časům. Jako když se sejdou v jazzovém klubu výborní muzikanti, hraje se skvěle, ale pokud se náhodou něco úplně nepovede, nic se neděje. S Berlínskými filharmoniky je to jiné. Kolem koncertu je rozprostřena aura důležitosti, posuzuje se podrobně, jak to kdysi dělal tamten a onen, jde o každou notu... Nezbytná snaha být v tomto kontextu perfektnější a perfektnější přináší velký stres. Je to trochu svazující, malicherné, ztrácí se čistá radost z přítomnosti na jevišti.

Znamená to, že jste i v soukromí víc pod dohledem, že vám do něj mnoho věcí zasahuje? Musím říci, že v Německu si lidé soukromí víc váží a míchají se do něj mnohem méně než v Anglii i než v Čechách. Média tady v Německu známé lidi nechávají víc na pokoji. Jiná věc je, že vás lidé poznávají na ulici. Někdy je to příjemné, to když chtějí vyjádřit něco pozitivního a vy zjistíte, že to, co děláte, přináší lidem radost. Ale pravda je, že speciálně s tvářím mého manžela se opravdu nedá moc soukromě v Berlíně někam

ro na takové pozici jako pop. Kde i taxikáři poslouchají klasickou hudbu.

Prožila jste nejen úspěchy, věci, které vás posunuly dál..., ale určitě i věci ne tak příjemné. Na každého přicházejí... Život jde střídavě nahoru a dolů. Těžko existuje někdo, kdo by mohl říci, že je vše pořád jen pohádka. Záleží ovšem, jakého typu ta krize je... Po druhém porodu jsem neměla lehkou situaci. Po pětatřicetce se obecně člověk asi mění i psychicky. Začne si uvědomovat, že mu není dvacet, začíná mít za všechno ještě větší zodpovědnost. Lidé si často myslí, že když už zpívám dvacet let, tak to přece musí být brnkačka... Ale opak je pravdou. Čím jste slavnější a čím víc se od vás očekává, tím víc na sebe sám vyvíjíte větší tlak, tím víc věcí od sebe očekáváte. A když máte miminko, v noci nespíte, kojíte..., tak není jednoduché všeho docílit. S prvním dítětem jsem všechno zvládala, měla jsem pocit, že nemusím spát, že všechno i tak stihnu odzpívat... A pak máte děti dvě... A dvě děti, to je najednou mnohem víc, jakoby víc než dvakrát jedno.

Jak překonáváte krize, pokud se objevují? Je nutné sám sebe akceptovat. Člověku se nechce si přiznat, že jsou některé věci jinak než dřív, že se na ně musí podívat jinak, že musí něco odmítnout, že si musí udělat víc času na regeneraci a na cvičení. Já jsem

Bizet: Carmen (Jonas Kaufmann a Magdalena Kožená)

foto © Andreas Knapp

zajít... A čepice mu nesluší, takže se neschová. Je to někdy těžké.

Máte mezi nejrůznějšími oficiálními oceněními nějaká zvláště ceněná nebo oblíbená? Je vždy moc hezké, když jste za práci veřejně oceněni. Ale – a možná to bude znít jako klišé, ale musím to tak říci – když za mnou někdo přijde a řekne nějaký zajímavý poznatek, třeba co si z mého zpěvu vzal, tak na takové osobní bázi je uznání cennější než nějaký metál. Mimochodem, teď nedávno jsem zpívala v Mozartově Titovi ve Vídni. To je snad jediné město, kde je klasika sko-

schopna se učit rychle a dělala jsem jednu věc za druhou. Zpívala jsem pořád, takže trénink jsem měla, ani jsem mnohdy tak moc nemusela cvičit, šla jsem hned zpívat... A pak se člověk změní – začne si uvědomovat, že nějaký zpěvák to zpíval takhle a tamten zase tak a tak... – a chce být na stejné úrovni. Ale musí si uvědomit, že všechno potřebuje daleko víc času. A když říkám udělat si čas, tak to znamená nejen na to, co se týká profese, ale taky na odpočinek, aby na tu profesi bylo dost sil. Bylo pro mě těžké akceptovat, že budu muset ubrat... Začnete si říkat: třeba už mám před sebou

jenom nějakých patnáct let kariéry – a to je jakoby hrozně málo. Jak to všechno vlastně stihnu...? Takže je jasné, že se vám moc nechce úkoly redukovat. Ale tělo si řekne. A nakonec dojdete k poznání, že je potřeba brát to, jak to je.

Mimochodem, to opravdu počítáte jen s patnácti roky? Ne, samozřejmě doufám, že jich ještě bude víc... Ale realisticky viděno, ženské hlasy po pětadesátce mohou začít odcházet... Teď tady zpívala s mým

Koncertní provedení Bizetovy Carmen v Berlíně (21. 4. 2012)

foto Monika Rittershaus

mužem Ljuba Orgonášová, která už má svůj věk, ale zpívá úžasně. Ale jsou na druhou stranu jiné ženy, třeba po přechodu, a už to tak nejde.

Hlasově jste neprožila žádný problém, žádný mezník? Myslím že ne. Spíš šlo skutečně o zmíněný druhý porod. Zpíváte celým tělem, nejen hlasivkami. A když je tělo vyčerpané, tak úplně všechno nefunguje perfektně. Takže to byla pro mě spíš fyzická krize, vyčerpanost, ale z ní pramenící i krize psychická, protože když nespíte, tak nejsou ani nervy na zvládnání všeho. Znám kolegyně, které prošly většími hormonálními změnami, a to může s hlasem skutečně zahýbat. U zpěvu máte určitý fyzický pocit – a když se tělo změní, třeba po porodu, nemůžete ten pocit chvíli najít. A nebo je třeba nakonec i jiný a máte dojem, že začínáte od začátku. Zpívala jsem už šest týdnů po porodu. Šlo to, ale psychicky vás přece jen poznamená, když si nejste úplně jistý, jestli opravdu všechno vyjde.

Vaše diskografie převážně není vůbec komerční, některé nahrávky jste musela – a dokázala – doslova sama prosadit. Který ze svých natáčecích projektů byste považovala za nejzásadnější? Roztríděné to nemám, ale eviduji i soukromá vítězství: například moje druhá deska českých písní s klavíristou Grahamem Johnsonem (DG, Dvořák – Janáček – Martinů, 2000 – red.)

neměla jednoduchou cestu. V Deutsche Grammophon ji nejdřív nechtěli, repertoár se jim nezdál zajímavý, a tak se materiál natočil do zásoby, kdyby se přece jen jednou snad zalíbil. Nakonec jsem za tu desku dostala Gramophone Award. Cítila jsem zardostučnění, protože se potvrdilo, že to asi nebude tak špatné.

Jste ráda, když se dostanete na světový trh s českou hudbou? Ano. Ale dnes už to není tak složité. V současnosti je spíš trendem

na obrovská práce paní Stehlíkové. Kdo ji osobně zná, ví, že jejímu entuziasmu se nedá odolat. Podařilo se jí nahrávku dostat na stůl do firmy do Německa. Nešlo pak jen o to, že byla v nějakém okamžiku vydána deska. Začala mi skutečná mezinárodní kariéra. Peter Czornyj z Archiv Produktion mě doporučil londýnské agentuře. Takové kontakty jsem neměla, dostat se k ní by jinak nebylo vůbec jednoduché. Pak přišla seznámení s dirigenty, kteří dirigovali barokní hudbu... Tohle vše se událo sice ne snad přímo ze dne na den, ale opravdu velice rychle.

Je dobře, že jste exkluzivně vázána u firmy Deutsche Grammophon? Je to dokonce skvělé. Dnes většina firem ukončuje svou činnost. Nevím, jak dlouho ještě budou existovat kompaktní desky. Ale mít – na jakémkoli nosiči – profesionálně natočený program, to snad ještě bude fungovat. Je pravda, že umělců, kteří mají s firmami smlouvy, je málo. Například EMI, kde natáčel můj muž, vlastně končí. Takže mám štěstí, že Deutsche Grammophon ještě pořád nějak existuje.

Je a bylo nahrávání podstatnou částí vaší práce, nebo je to spíše vedlejší produkt? Natáčení bylo a pořád je podstatnou částí mé práce. Nejsem však takový typ jako Cecilia Bartoli, která se po natočení desky stará o to, aby repertoár z ní co nejvíc zpívala na koncertech. Takže bych asi nechtěla, aby desky tvořily tak velkou součást mé práce jako u ní. Je pravda, že jsem zpívala mnoho stylů – a baví mě to. Nedokázala bych se vměstnat jen do jednoho. Pokud mám tedy zhruba jednu desku za rok, je obrázkem, co dělám nejvíc nebo na co mám chuť, je dokumentací, něčím, co po mě zůstane. Zvykla jsem si, že něco podobného každý rok mám, a je to důležitý pocit.

Vaše Carmen, natočená pro EMI Classics po uvedení na velikonočním Salcburském festivalu o něco později v Berlíně, vyšla velmi rychle, ještě tentýž rok. Ano, až neobvykle rychle. Normálně se čeká i dva roky.

Così fan tutte (s Cecilii Bartoli)

foto © Andreas Knapp

Jsem ráda, že jsem dostala povolení natočit ji, i když to bylo pro jinou firmu.

A Carmen byla mezníkem? Nebo spíše jen odskokem? Byly kolem ní různé diskuse. Každý ji zná, každý na ni má vyhraněný názor. Přestože šlo o kontroverzní pojetí, bylo důležité, že se lidé rozdělili do dvou táborů. Přišli za mnou a říkali mi: vůbec ty kritiky nečtete, zpívejte Carmen takhle dál, konečně ji někdo zpívá jinak. Není ovšem jednoduché v sobě odmítavé ohlasy zpracovat... Věnovala jsem Carmen rok přípravy, byla jsem kvůli ní na kurzu flamenka, naučila jsem se hrát na kastaněty, což mimochodem vůbec není nic jednoduchého... A pak vyjdete na jeviště a lidé tam na vás bučí. Počítala jsem s tím, ale stejně – není to nic snadného. Není to příjemný pocit. Ale beru Carmen jako svůj osobní velký úspěch, i když to tak někteří neviděli.

Máte před sebou něco podobně velkého, jako byla Carmen? Existuje ještě jiná takhle zásadní, viditelná, diskutovaná a publikem sdílená role, kterou byste mohla zpívat? Takových rolí pro mezzosoprán zase tolik není...

Charlotte v Massenetově Wertherovi? Doufám, že si ji někdy zazpívám, ale přece jen nepatří k hitům, jako je Carmen.

Nebo Oktavián v Růžovém kavalírovi Richarda Strausse? Toho právě zpívám tady v Berlíně, v obnovené inscenaci, která je nádherná. Oktavián je úžasná role, kterou miluji. Příznivci opery ji znají, ale taky to není Carmen, ani Traviata... Takových kultovních rolí je opravdu jen pár.

Žertuji, ale – Verdiho Traviatu zpívat nebudete? Tak tu rozhodně ne!! Jsou různé jiné role, které bych si ráda zazpívala, ale nic kontroverzního. Snad jen kdybych se opravdu pustila z něčeho nic do nějaké sopránové role, tak bych asi byla kontroverzní. Ale to zatím neplánuji.

Máte na mysli třeba Mařenku nebo Rusaluku? Přesně tak. To by přece bylo dost kontroverzní, ne?

Můžete prozradit, co opravdu připravujete? Můj příští nahrávací projekt je čistě monte-verdiiovská deska. A další bude nekomerční, velmi nekomerční – s komorními skladbami, bude tam Ravel, Malarmé, Berio, úprava Janáčkových Říkadél ve verzi pro klavír, klarinet a jednoho zpěváka, měl by tam být Chausson, Manuel de Falla, De Lange... Takové jsou moje nahrávací plány v nejbližších dvou letech.

A co chystáte v nejbližší době pro tuzemské publikum? Prvního května se letos s manželem objevíme s Berlínskými filharmoniky při jejich tradičním Evropském koncertě v Praze – ve Španělském sále na Hra-

Magdalena Kožená a Simon Rattle

foto © Andreas Knapp

dě s nimi budu zpívat Biblické písně. Hned šestého května mám na stejném místě recitál s klavíristou Malcolmem Martineau, pro který chystám Ravelovy cykly *Histories Naturelles* a *Deux mélodies hébraïques*, Haydnovu *Ariadnu* na *Naxu* a Bartókovy *Vesnické scény* a na kterém s flétnistou Kasparem Zehnderem a violoncellistou Tomášem Jamníkem uvedeme od Ravela ještě *Madagaskarské písně*. A jsem velmi ráda, že se v tomto roce dostanu i na festival *Concentus Moraviae* – jedenáctého června zpívám v *Moravském Krumlově* s Benátským barokním orchestrem a Andreou Marconem Vivaldiho a Händela.

Měla jste skvělý koncert v Praze s Collegiem 1704 a s Václavem Luksem, který je teď brán jako vůdčí zjev v barokní hudbě u nás. Jak ho vidíte vy? Jak se vám pracovalo? Byla to moc příjemná zkušenost. Zpívala jsem program, který jsem sice předtím s tímto souborem už interpretovala, ale s Andreou Marconem. Bylo zajímavé vidět postupně dva různé dirigenty s jedním orchestrem. Líbilo se mi, že Václav – i když předtím u zkoušení s Andreou Marconem byl, aby se podíval, jak to děláme – měl potom svoje vlastní pojetí. Má intuici, skutečně doprovází, dává pozor na změny, které se dějí koncert od koncertu. Slyšela jsem předtím jejich nahrávky, ale bylo to s nimi živě ještě lepší, než jsem si dovedla představit. Muzikanti, co v Collegiu 1704 hrají, jsou mnozí v mém věku, hráli nebo hrají také v orchestru *Musica Florea*. Měli jsme velice příjemné turné, příjemné i tím, že se člověk vrátí do prostředí Čechů, k věcem, které zážil kdysi, k českému humoru... Bylo to samozřejmě jiné, než když jedete jako sólista s orchestrem, s nímž se neznáte; jeho hráči mají k sólistovi respekt – a často je člověk vlastně dost sám, jsou tam hranice, které je

těžké překonat. Takže s *Collegiem 1704* to i po lidské stránce bylo moc fajn.

Stýská se vám někdy? Ano. Ale Berlín je naštěstí příjemné město. Já jsem docela přírodní člověk a tady, kde bydlíme, můžu jít do lesa, můžu si jít zaplavat do jezera, jsme tu v přírodě, i když současně ve velkoměstě. V Berlíně taky žije spousta cizinců, takže se tady člověk necítí úplně sám. Ale současně zažívám určitou bariéru: tihle jsou slavní, ty nechceme obtěžovat... Člověk je tu trochu izolován od některých věcí, které zažívají takzvaně normální lidi.

Když jedete zpátky mezi kamarády do Čech a na Moravu, zažíváte větší pohodu? Relaxaci člověk potřebuje. Potřebuje se zasmát... Když jste vyrostl v nějakém prostředí, přečetl stejné knihy, viděl stejné seriály a zažil řadu příjemných akcí, je při setkání s vrstevníky na co se napojit, na co navázat, i když jste je neviděl třeba deset let. Taková přátelství se později už těžko navazují. Natož v cizině, když přece jen pocházíte z trochu jiného kulturního prostředí. Takže je někdy fajn, že Berlín není zas tak daleko od Brna.

Je těžké – trochu to vyhrotím – zpívat jeden večer Monteverdiho, druhý večer Mozarta a další Mahlera? Dřív bych si při takové otázce myslela, o čem že to vlastně mluvíte? Vždyť prostě zpívám a je jedno, co... Ale už jsem dospěla k tomu, že je sice možné zpívat po sobě různé styly, ale že je přece jen potřeba nechat si mezi takovými projekty víc času, aby bylo možné technicky i psychicky se přeladit. V technice zpěvu jsou u různých stylů některé věci jiné, je dobré se do stylu dostat a pak si zase odpočinout... Ale zase tak strašně odlišné také nejsou. Kdybych zpívala barokní hudbu tak, jak ji zpívají zpěváci, kteří se věnují jen jí,

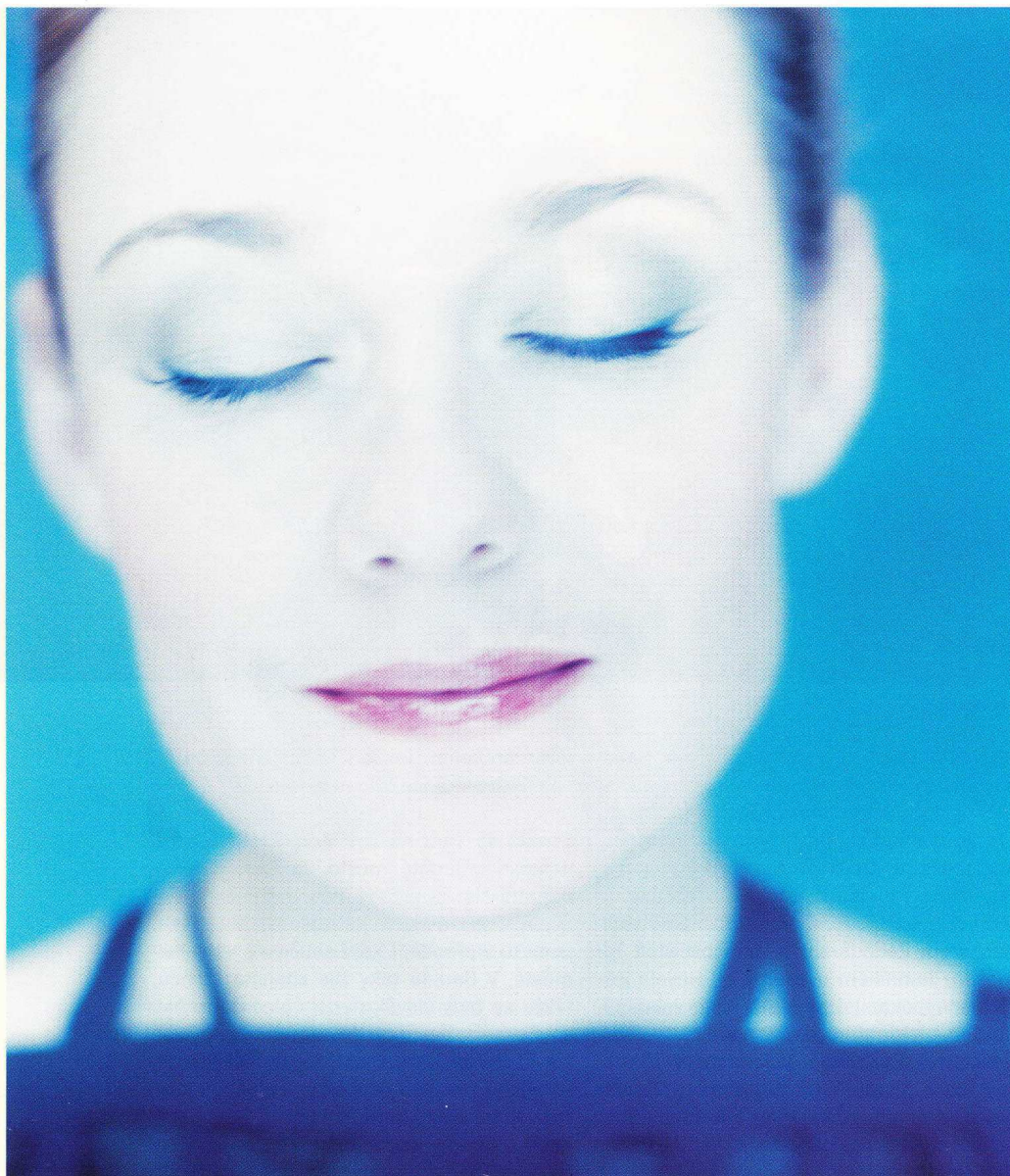

foto © Mat Hennek/DG

pak by rozdily byly náhle větší. Pak by bylo o mnoho těžší zpívat další den Mahlera.

Ale vy barokní hudbu takhle specializovaně nezpíváte. Neumím ji tak zpívat.

A jak se vám zpívá Richard Strauss? Když cvičím jeho Růžového kavalíra, cítím, že je Oktavián, co se týče dramatickosti, rolí na mých hranicích. Směřuje v některých místech až k wagnerovskému stylu a já pak cítím, že mám potřebu cvičit jen právě to. Že by mě Monteverdi v tomto kontextu rušil. Že se prostě potřebuji rozezpívat jiným způsobem.

HARMONIE má dvacet let. Sledujete hudební časopisy? Jsem ráda, že takový časopis vychází, bylo by škoda, kdyby nebyl. Jsem přesvědčena, že lidí, které hudba zajímá, je víc, než si myslíme a odhadujeme. HARMONIE se mi občas dostane do ruky a dívám se i na zahraniční časopisy... Ráda čtu interview s interprety. Ráda mám přehled, jaké desky vycházejí. Nakonec i kritiky jsou důležité. Je dobré, že se vůbec o ně-

čem píše, i když má třeba každý kritik jiný názor. Lidé se dozví, co existuje a co od toho mohou očekávat. Já jsem takový dinosaur, mám ráda papír. Mě nebaví číst knížky na internetu, ráda si s knihou v klidu sednu. Nová generace s tím vším zachází mnohem častěji, ale já říkám: papír je papír. Takže HARMONII přeji, aby dál byla.

Pokud se týká vašeho blížícího se jubilea, budete slavit viditelně? Nebo je to soukromá věc? Manžel mi chystá nějaké překvapení, vyblokovala jsem si na to čtyři dny, ale rozhodně neplánuji dělat nějakou veřejnou oslavu, galakonzert a podobně.

Dostanete se i domů na Moravu? Kolem jubilea asi přesně ne, ale určitě to chci někdy zorganizovat.

Těch zmiňovaných zbývajících patnáct let, to asi není obava nebo trauma. Už jsem se ptal, jak se vidíte zpětně – nyní se ptám: jak hledíte kupředu? Nejde o žádné trauma. Jen si říkám – jak dlouho ještě...? Dráha zpěváka není tak dlouhá. Dirigenti, čím

jsou starší, tím jsou lepší. I v osmdesáti. U zpěváků je to jinak, hlas se s věkem nezlepšuje, spíše naopak. Takže jaké mám vhlídky...? Hlavně bude třeba přijmout, že je vše jinak. A najít si včas, co dělat. Alternativ je spousta. Mnoho kolegů kolem pětáctýřiceti začíná vymýšlet, co dál, co budou dělat „potom“. Je zajímavé je pozorovat. Například Nathalie Stutzmann začíná velice úspěšně dirigovat. Nebo Lilli Paasikivi, mezosopranistka, kterou obdivuji, se stala uměleckou ředitelkou Finské opery... Spousta lidí třeba začne učit, což je záslužné. Uvidíme, jestli zrovna k tomu někdy já dospěji. Každý jednou začne myslet na to, co přijde. Tak až tam jsem ještě nedošla... Mám ještě čas. Ale dojde k tomu. Muži zrovna tohle mívají jednodušší, většinou zpívají déle.

Dirigovat jako Nathalie Stutzmann byste mohla, máte dirigenta doma... Tak to mohu rozhodně dopředu říci, že ne!

1973 – Narodena 26. května v Brně • 1991 – Absolvovala brněnskou konzervatoř • 1995 – Absolutorium na Vysoké škole múzických umění v Bratislavě u pěvkyně Evy Blahové • 1995 – Vítězka 6. ročníku Mezinárodní soutěže W. A. Mozarta v Salcburku • 1995 – CD s písněmi A. Dvořáka, J. Křičky a R. Schumanna • 1996 – Sólistkou Volksooper ve Vídni • 1996 – Počátek spolupráce s dirigentem Marcem Minkowským a souborem Les musiciens du Louvre • 1996 – Nahrávka Bachových árií se souborem Musica Florea • 1997 – Smlouva s firmou PolyGram, bachovská deska do katalogu labelu Archiv Produktion • 1997 – Titulní role v opeře Ariodante na Händelově festivalu v Halle • 1998 – Inscenace Brittenova Snu noci svatojanské ve vídeňské Volksooper • 1998 – Debut s Českou filharmonií v Mahlerově 4. symfonii s dirigentem Liborem Peškem • 1998 – Cena časopisu HARMONIE za bachovskou desku jako nejlepší domácí nahrávku roku 1997 • 1998 – Nahrávka Rybovy České mše vánoční • 1999 – Vystoupení v Gluckově opeře Orfeus a Eurydika v pařížském divadle Châtelet s dirigentem Johnem Eliotem Gardinerem • 2000 – Německá cena Echo Klassik jako Objev roku • 2000 – Nahrávky Bachových kantát a Händelových italských kantát • 2000 – Album Love Songs (Dvořák, Janáček, Martinů) s klavíristou Grahamem Johnsonem • 2001 – Gramophone Award za album Love Songs • 2001 – Mélianda v Debussyho opeře Pelléas a Mélianda v Lipsku • 2001 – Nahrávka Händelova Mešiáše • 2002 – Zerlina v Mozartově Donu Giovannim na Salcburském festivalu s dirigentem Nikolausem Harnoncourtem • 2002 – Kleopatra v Händelově Juliu Cesarevi po boku Anne Sofie von Otter • 2002 – Album Le belle immagini s Mozartovými, Gluckovými a Myslivečkovými áriemi s dirigentem Michele Swierczewským • 2003 – Idamantes v Mozartově opeře Idomeneo